

Nejvzácnější a současně nejméně známá známka pČaM

Za nejvzácnější a současně nejdražší položku protektorátu je obecně považován Heydrichův aršík z roku 1943. Druhá polovina tohoto tvrzení nepochybně platí, v dubnové Filatelii jsme na straně 33 ukázali, že jeho aktuální cena dosažená v německé aukci činí rovný milion korun. Nejdražší však nemusí současně znamenat i nejvzácnější, jak si teď ukážeme.

FRANTIŠEK BENEŠ

Za čtyři desetiletí své obchodní a znalecké praxe mi rukama prošlo na dvě desítky Heydrichových aršíků, **kontrolní známka** však jen jedna (č. 045189). Až tento měsíc mi byl předložen k ověření další neupotřebený kus (č. 045168). V exponátu M. Příkazského na Expo-netu (exponát č. 446) je rovněž neupotřebená (bohužel přehnutá) známka (č. 045164). Pořadová čísla těchto tří exemplářů jsou si poměrně blízka, což naznačuje, že pocházejí ze stejného zdroje (pošty). To dává naději, že při prohlížení starých sbírek a zásob protektorátních známek by snad bylo možné najít i další kusy.

Kontrolní známky pošta používala od 1.4.1941 na vplatní lístky, jimiž byla odeslána částka vyšší než 1.000 říšských marek. Označení o jejich vydání vyšlo v Poštovním věstníku č. 16/1941 a reprodukuje jej na další straně. Přísné předpisy o nakládání s nimi způsobily, že se jich dochoval jen nepatrný počet.

Více o kontrolních známkách naleznete v F4/23. ■

V exponátu M. Příkazského jsou obsaženy i dva unikáty - upotřebená kontrolní známka (obr. vpravo uprostřed) a kontrolní známka na celé průvodce.

I.

1. Od 1. dubna 1941 polepují se vplatní listky, jimiž se vplácí více než 1.000 RM, na zadní straně hlavního dílu vpravo dole na místě vyznačeném orámováním, kontrolní známkou. Dolní okraj známky musí se krýti s dolním okrajem zadní strany vplatního lístku; kruhový

předtisk pro podací razítko (místní a denní razítko) musí býti tedy nahoře.

2. Podací razítko otiskne se zřetelně tak, aby razítko bylo částečně na vplatním lístku, částečně na známce. Den vplacení musí při tom přijít na známku.

3. Číslo použité kontrolní známky se poznamená u zápisu vplatního lístku v přijímací knize poštovních poukázek ve sloupci „odesílatel“ a podtrhne se barevnou tužkou.

4. Je-li výjimečně zásoba kontrolních známek u poštovního úřadu vyčerpána, opatří se vplatní listky přes 1.000 RM na místě určeném pro kontrolní známku otiskem úředního razítka a poznámkou: „In Ermangelung einer Sicherheitsmarke“. Poznámku podepíše jak přijímací, tak i revidující úředník plnými jmény.

5. Je-li vplatní lístek, na němž je nalepena kontrolní známka, před odesláním na poštovní šekový úřad vzat od odesílatele zpět, musí býti známka oddělena a roztrháním zničena. Zničení se poznamená u příslušného zápisu v přijímací knize poštovních poukázek; poznámku podepíše úředník, který vede „Záznam kontrolních známek na vplatní listky“, a ještě jeden úředník.

6. Před odesláním je nutno přezkoušeti, jsou-li všechny vplatní listky přes 1.000 RM polepeny kontrolní známkou a je-li číslo známky zaznamenáno v přijímací knize poštovních poukázek.

7. Polepováním kontrolními známkami nesmí býti odesláni vplatní lístky v žádném případě zdrženo.

8. Na šekové vplatní listky [vklady na účty u Poštovní spořitelny v Praze (Brně)] se kontrolních známek nepoužívá.

II.

1. Přiměřená zásoba kontrolních známek dojde poštovním úřadům koncem března 1941. Přednosta úřadu potvrdí počet kusů a čísla (od — do) kontrolních známek a zapíše je do zvláštního „Záznamu kontrolních známek na vplatní listky“, který si k tomu účelu vyhotoví. Tento první příděl, jakož i příděly následující tvoří příjem záznamu.

2. Kontrolní známky vydávané k použití, a to pořadem čísel, zapíše se do záznamu jako vydání.

3. U poštovních úřadů, u nichž se vklady na vplatní listky dějí zřídka, vydává přednosta úřadu kontrolní známky od případu k případu sám a do záznamu zapíše den, kdy byla známka vydána, a její číslo.

4. U poštovních úřadů I. třídy pověří přednosta úřadu úschovou kontrolních známek, jejich vydáváním a vedením záznamu prvního úředníka hlavní pokladny. Mají-li tyto úřady větší spotřebu kontrolních známek, může býti vedoucímu úředníku peněžní služby přidělena průměrná týdenní potřeba kontrolních známek. V tomto případě se zapíše v záznamu hlavní pokladny den vydání a počet kontrolních známek s označením čísel (od — do). Převzeti potvrdí vedoucí úředník peněžní služby. Ten pak vede o spotřebě přidělených známek podrobný záznam, z něhož je zřejmo, který den bylo určité číslo kontrolní známky použito. Přednosta úřadu přezkouší denně stav i spotřebu kontrolních známek podle zápisů v přijímací knize poštovních poukázek a záznamu.

5. Zjistí-li se, že některá kontrolní známka chybí a nelze-li její ztrátu vysvětliti, oznámí přednosta úřadu číslo ztracené známky neprodleně nadřízenému ředitelství pošt. Ředitelství pošt zpraví ihned všechny poštovní šekové úřady na říšském poštovním území. Vysvětlili se dodatečně ztráta kontrolní známky, oznámí to přednosta rovněž svému nadřízenému ředitelství pošt, které zase zpraví říšské poštovní šekové úřady.

6. Kontrolní známky se uschovávají jako cenniny. Při tom je nutno dbáti, aby při delší nepřítomnosti úředníka jejich správou pověřeného byly kontrolní známky k dispozici.

7. Zásoba kontrolních známek musí býti včas doplněna. Žádosti o příděl zasílají se poštovní hospodářské ústředně v Praze (poštovnímu hospodářskému úřadu v Brně).

8. Na konci roku uzavře přednosta úřadu záznam a vyznačí zbytek. Zbytek pak zapíše jako první příjmovou položku v roce následující. Z uzavřeného záznamu vyhotoví výpis o roční spotřebě kontrolních známek (příjem a vydání), který zašle nejpozději do konce ledna poštovní hospodářské ústředně v Praze (poštovnímu hospodářskému úřadu v Brně).

(C. 17.583-C/1 z 25. března 1941.)

www.filatelieFilipBenes.cz

...v nabídce je i kontrolní známka!